2026/2618

23.11.2026 г.

РЕШЕНИЕ (ОВППС) 2026/2618 НА СЪВЕТА

от 20 ноември 2026 година

относно мярка за помощ по линия на Европейския механизъм за подкрепа на мира в подкрепа на въоръжените сили на Украйна чрез съвместно възлагане на обществени поръчки за военно оборудване, което не е предназначено за производване на смъртоносна сила

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за Европейския съюз, и по-специално член 28, параграф 1 и член 41, параграф 2 от него,

като взе предвид предложението на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност,

има предвид, че:

(1) С Решение (ОВППС) 2021/509 на Съвета [1] се създава Европейски механизъм за подкрепа на мира (ЕМПМ) за финансиране от държавите членки на действия на Съюза в рамките на общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС) с цел опазване на мира, предотвратяване на конфликти и укрепване на международната сигурност съгласно член 21, параграф 2, буква в) от Договора. По-специално, съгласно член 1, параграф 2 от Решение (ОВППС) 2021/509, ЕМПМ трябва да се използва за финансиране на мерки за помощ като например действия за укрепване на капацитета на трети държави и регионални и международни организации, свързани с военни въпроси и въпроси на отбраната.

(2) На 18 март 2024 г., с Решение (ОВППС) 2024/890 на Съвета [2], въз основа на предложение на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност за фонд за помощ за Украйна, Съветът измени Решение (ОВППС) 2021/509, за да увеличи общия финансов таван на Европейския механизъм за подкрепа на мира (ЕМПМ) с 5 000 000 000 EUR през 2024 г. по текущи цени – сума, специално предназначена за Украйна и насочена към осигуряване на устойчива и предвидима военна подкрепа за страната. Военната подкрепа за Украйна в рамките на тази целева сума следва да продължи да се ръководи от променящите се нужди на въоръжените сили на Украйна (ВСУ) с оглед на максимално увеличаване на добавената стойност за Съюза и допълване на двустранните усилия, и следва да бъде формулирана чрез по-структуриран, ефикасен и прагматичен подход, използвайки засилено съвместно възлагане на обществени поръчки от отбранителната промишленост на Съюза, Норвегия и Украйна.

(3) Увеличеното съвместно възлагане на обществени поръчки за посрещане на нуждите на Украйна в рамките на целевата сума следва да използва предимствата на добре функциониращите национални структури за възлагане на обществени поръчки, както и на съществуващите рамкови договори. Съвместното възлагане на обществени поръчки за необходимото оборудване за отбрана от отбранителната промишленост на Съюза, Норвегия и Украйна, включително от малките и средните предприятия, следва да даде възможност за гъвкавост по веригите на доставка, които могат да включват оператори, които са установени или чието производство е извън Съюза, Норвегия или Украйна, гарантирайки, че интересите на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността и отбраната са надлежно отчетени без да се създават нови задължения за докладване.

(4) По линия на тази мярка за помощ следва да се насърчават инициативи за съвместни обществени поръчки, които обединяват европейски и украински партньори от отбранителната промишленост, включително чрез съвместни предприятия, като се вземат предвид интересите на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността и отбраната. Във връзка с това и за целите на настоящата мярка за помощ съвместното възлагане на обществени поръчки ще се отнася до договори и поръчки, направени от поне две държави членки, следвайки подход за водеща държава, или от поне една държава членка и Украйна, или чрез обществени поръчки от една държава членка, включваща отбранителната промишленост на поне една държава членка и Украйна, или чрез обществени поръчки от Украйна, финансирани от поне една държава членка. Съвместното възлагане на обществени поръчки следва да може също да включва свързани проекти на Европейската агенция по отбрана.

[1] Решение (ОВППС) 2021/509 от 22 март 2021 г. за създаване на Европейски механизъм за подкрепа на мира и за отмяна на Решение (ОВППС) 2015/528 (ОВ L 102, 24.3.2021 г., стр. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj).

[2] Решение (ОВППС) 2024/890 на Съвета от 18 март 2024 г. за изменение на Решение (ОВППС) 2021/509 за създаване на Европейски механизъм за подкрепа на мира (ОВ L, 2024/890, 19.3.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/890/oj).

(5) Тази мярка за помощ се ръководи от приоритетните нужди на ВСУ, които отчитат приоритетните изисквания, съобщени от мисията на Украйна към ЕС чрез звеното за координация на Военния секретариат на ЕС. Освен това на 7 октомври 2026 г. върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност получи искане от Украйна Съюзът да помогне на ВСУ с ключово оборудване като дронове, оборудване за противовъздушна отбрана, боеприпаси, средства за водене на електронна война, радиолокационно оборудване и експлозиви.

(6) Тази мярка за помощ трябва да бъдат изпълнени, като се отчитат принципите и изискванията, предвидени в Решение (ОВППС) 2021/509, по-специално спазването на Обща позиция 2008/944/ОВППС на Съвета ([3]), и в съответствие с правилата за изпълнението на приходите и разходите, финансирани по линия на ЕМПМ, освен ако не е посочено друго в настоящото решение. В съответствие с член 26, параграф 7 от Решение (ОВППС) 2021/509 е целесъобразно Съветът да разреши финансирането на тази мярка за помощ чрез допълнителни вноски, надвишаващи 50 % от нейната референтна сума.

(7) Съветът заявява отново решимостта си да защитава, утвърждава и зачита правата на човека, основните свободи и демократичните принципи, и да укрепва принципите на правовата държава и доброто управление в съответствие с Устава на ООН, Всеобщата декларация за правата на човека и международното право, по-специално международното право в областта на правата на човека и международното хуманитарно право,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Създаване, цели, обхват и продължителност

1. Създава се мярка за помощ в полза на Украйна (по-нататък „бенефициер“), която да бъде финансирана по линия на Европейския механизъм за подкрепа на мира (ЕМПМ) (по-нататък „мярка за помощ“).

2. Целите на мярката за помощ са:

а) принос за укрепване на способностите и устойчивостта на въоръжените сили на Украйна за защита на независимостта, суверенитета и териториалната цялост на Украйна и

б) защита на цивилното население срещу продължаващата военна агресия чрез предоставяне на военно оборудване, което не е предназначено за произвеждане на смъртоносна сила, посредством съвместно възлагане на обществени поръчки по възможно най-бързия начин.

3. За постигане на целите, посочени в параграф 2, чрез мярката за помощ се финансира съвместно възлагане на обществени поръчки за следните видове военно оборудване, което не е предназначено за произвеждане на смъртоносна сила:

а) дронове;

б) оборудване за противовъздушна отбрана;

в) средства за водене на електронна война;

г) радиолокационно оборудване.

Мярката за помощ финансира и свързаното с това обучение и транспортни разходи.

([3]) Обща позиция 2008/944/ОВППС на Съвета от 8 декември 2008 г., определяща общи правила за режим на контрол върху износа на военни технологии и оборудване (ОВ L 335, 13.12.2008 г., стр. 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj).

4. Чрез дерогация от книга 3, членове 50 и 50а от правилата за изпълнението на приходите и разходите, финансирани по линия на ЕМПМ (по-нататък „правила за изпълнение“) военното оборудване, посочено в параграф 3 от настоящия член, се набавя съвместно от икономически оператори, включително малки и средни предприятия, установени в Съюза, Норвегия или Украйна, и е с произход от Съюза, Норвегия или Украйна. Прилагат се правилата за придобиване на произход, предвидени в член 60 от Регламент (ЕС) 952/2013на Европейския парламент и на Съвета ([4]). За допустимо се счита и военното оборудване, което е преминало през важен етап от производството в Съюза, Норвегия или Украйна, изразяващ се в окончателно сглобяване. Веригите на доставки на тези оператори могат да включват икономически оператори, които са установени или чието производство е извън Съюза, Норвегия или Украйна. В това отношение се отчитат интересите на държавите членки в областта на сигурността и отбраната.

5. Съвместното възлагане на обществени поръчки по мярката за помощ се извършва от образуванията, изброени в член 4, параграф 2, чрез обществени поръчки от поне две държави членки или от поне една държава членка и Украйна, или чрез обществени поръчки от една държава членка, включваща отбранителната промишленост на поне една държава членка и Украйна, или чрез обществени поръчки от Украйна, финансирани от поне една държава членка. В последните три случая се допуска участието в съвместната обществена поръчка на икономически оператори, установени в Украйна или произвеждащи оборудване в Украйна, освен в случаите, когато тези икономически оператори са собственост – в размер на повече от 50 % – на трета държава или на субект от трета държава, което засяга интересите на държавите членки в областта на сигурността и отбраната. Веригите на доставки на тези икономически оператори могат да включват икономически оператори, които са установени или чието производство е извън Украйна. В това отношение се отчитат интересите на държавите членки в областта на сигурността и отбраната. Съвместното възлагане на обществени поръчки може да се извършва и чрез свързани проекти на Европейската агенция по отбрана.

6. Продължителността на мярката за помощ е от датата на влизането в сила на настоящото решение до 30 юни 2028 г.

Член 2

Финансови договорености

1. Референтната сума, предназначена за покриване на разходите, свързани с мярката за помощ, е 100 000 000 EUR.

2. Управлението на всички разходи се извършва в съответствие с Решение (ОВППС) 2021/509 и с правилата за изпълнението на приходите и разходите, финансирани по ЕМПМ. Чрез дерогация от книга 3, членове 50 и 50а от правилата за изпълнение на ЕМПМ участието в съвместни процедури за възлагане на обществени поръчки е открито само за икономическите оператори, посочени в член 1, параграф 4 от настоящото решение, по отношение на военно оборудване с произход, както е посочено в съответните разпоредби.

3. В съответствие с член 29, параграф 5 от Решение (ОВППС) 2021/509 администраторът за мерките за помощ може да отправи покана за вноски в размер до 67 000 000 EUR след приемането на настоящото решение. Средствата, за които е отправена покана за вноски от администратора за мерките за помощ, се използват единствено за заплащане на разходи в границите, одобрени от създадения с Решение (ОВППС) 2021/509 Комитет на механизма в рамките на свързаните коригиращи и годишни бюджети, съответстващи на мярката за помощ. Тази мярка за помощ може да бъде финансирана чрез допълнителни вноски, надвишаващи 50 % от референтната сума, посочена в параграф 1.

4. Договорите за възлагане на обществените поръчки или поръчките, свързани с изпълнението на мярката за помощ, се сключват или изпълняват по възможно най-бързия начин. Разходите, свързани с изпълнението на мярката за помощ, са допустими от датата на приемане на настоящото решение до 31 декември 2027 г. В надлежно обосновани случаи на непредвидени или изключителни обстоятелства като например при непреодолима сила доставките се извършват не по-късно от 30 юни 2028 година

([4]) Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 година за създаване на Митнически кодекс на Съюза (ОВ L 269, 10.10.2013 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

Член 3

Договорености с бенефициера

1. Върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (по-нататък „върховният представител“) постига необходимите договорености с бенефициера, за да се гарантира, че последният спазва изискванията и условията, установени в настоящото решение, като условие за предоставянето на подкрепа по мярката за помощ.

2. Договореностите, посочени в параграф 1, включват разпоредби, задължаващи бенефициера да гарантира:

а) спазването от страна на частите на въоръжените сили на Украйна, подкрепяни чрез мярката за помощ, на изискванията на приложимото международно право, по-специално международното право в областта на правата на човека и международното хуманитарно право;

б) правилното и ефикасно използване на предоставените по мярката за помощ активи за целите, за които са предоставени;

в) достатъчната поддръжка на активите, предоставени по мярката за помощ, за да се гарантират тяхната използваемост и оперативна наличност през целия им жизнен цикъл;

г) прилагането на адекватни мерки за предотвратяване и противодействие на евентуално отклоняване на предоставени по мярката активи;

д) че предоставените по мярката за помощ активи няма да бъдат изгубени или прехвърлени в полза на лица или образувания, различни от посочените в тези договорености, без предварителното съгласие на върховния представител.

3. Договореностите, посочени в параграф 1, включват разпоредби относно спирането и прекратяването на подпомагането по мярката, ако се установи, че бенефициерът е нарушил задълженията си, посочени в параграф 2.

Член 4

Изпълнение

1. Върховният представител отговаря за осигуряване на изпълнението на настоящото решение в съответствие с Решение (ОВППС) 2021/509 и с правилата за изпълнението на приходите и разходите, финансирани по ЕМПМ, и при съблюдаване на интегрираната методологична рамка за оценяване и определяне на необходимите мерки и контрол по отношение на мерките за помощ по ЕМПМ.

2. Изпълнението на дейностите, посочени в член 1, параграф 3, може да се извършва от:

а) Министерството на отбраната на Чешката република;

б) Министерството на отбраната на Дания;

в) Министерството на отбраната на Франция;

г) Министерството на отбраната на Германия;

д) Министерството на отбраната на Италия;

е) Министерството на отбраната или Държавния център за логистика и обществени поръчки в областта на отбраната на Латвия;

ж) Министерството на отбраната на Нидерландия;

з) Министерството на отбраната, Министерство на вътрешните работи и администрацията или Правителствена агенция за стратегически резерви на Полша;

и) Министерството на отбраната на Португалия;

й) Министерството на отбраната на Швеция или шведската администрация за отбранителни материали.

Член 5

Подкрепа от държавите членки

Държавите членки разрешават транзитното преминаване на военното оборудване, посочено в член 1 от настоящото решение, включително на придружаващия персонал, през тяхната територия, включително тяхното въздушно пространство, в съответствие с член 56, параграф 3 от Решение (ОВППС) 2021/509.

Член 6

Мониторинг, контрол и оценка

1. Върховният представител извършва мониторинг на спазването от страна на бенефициера на задълженията, установени в член 3. Този мониторинг служи за осигуряване на осведоменост за контекста и рисковете от нарушаването на задълженията, установени в съответствие с член 3, и допринася за предотвратяването на такива нарушения, включително на нарушенията на международното право в областта на правата на човека и международното хуманитарно право, от части на въоръжените сили на Украйна, подкрепяни чрез мярката за помощ.

2. Контролът след доставяне на оборудването се организира, както следва:

а) проверка на доставките, при която сертификатите за доставка по ЕМПМ се подписват от силите – крайни ползватели, при прехвърлянето на собствеността;

б) докладване за инвентаризацията, при което бенефициерът трябва да докладва ежегодно за инвентаризацията на определените елементи, докато Комитетът по политика и сигурност (КПС) счете, че вече не е необходимо такова докладване;

в) посещения на място, при които при поискване бенефициерът предоставя на върховния представител и на одиторите на ЕМПМ достъп за извършване на проверки на място и одити по линия на ЕМПМ.

3. След приключване на изпълнението на мярката за помощ върховният представител извършва окончателна оценка, за да прецени дали мярката за помощ е допринесла за постигането на целите, посочени в член 1, параграф 2.

Член 7

Докладване

В периода на изпълнение върховният представител представя на КПС шестмесечни доклади за изпълнението на мярката за помощ в съответствие с член 63 от Решение (ОВППС) 2021/509. Администраторът за мерките за помощ информира редовно Комитета на механизма, създаден с Решение (ОВППС) 2021/509, относно изпълнението на приходите и разходите в съответствие с член 38 от посоченото решение, включително чрез предоставяне на информация за участващите доставчици и подизпълнители.

Член 8

Спиране и прекратяване

1. КПС може да реши в съответствие с член 64 от Решение (ОВППС) 2021/509 да спре изцяло или частично изпълнението на мярката за помощ.

2. КПС може да препоръча на Съвета да прекрати мярката за помощ.

Член 9

Влизане в сила

Настоящото решение влиза в сила в деня на неговото приемане.

Съставено в Брюксел на 20 ноември 2026 година.

За Съвета

Председател

T. BYRNE